

รายงานผลงานเรื่องเต็มการทดลองที่สิ้นสุด

1. ชุดโครงการวิจัย : วิจัยและพัฒนาระบบการปลูกพืชอย่างยั่งยืน
2. โครงการวิจัย : วิจัยและพัฒนาระบบการปลูกพืชอย่างยั่งยืนในพื้นที่เสี่ยงภัย
กิจกรรม : วิจัยและพัฒนาระบบการปลูกพืชอย่างยั่งยืนในพื้นที่เสี่ยงภัยน้ำท่วม
กิจกรรมย่อย : วิจัยและพัฒนาระบบการปลูกไม้ผลอย่างยั่งยืนในพื้นที่รับน้ำภาคกลาง
3. ชื่อการทดลอง (ภาษาไทย) : การทดสอบเทคโนโลยีการฟื้นฟูสวนส้มโอพันธุ์ท้องถิ่นจังหวัดนครปฐม
ชื่อการทดลอง (ภาษาอังกฤษ): Testing technology refresh pummelo local garden Nakhon Pathom.
4. คณะผู้ดำเนินงาน
หัวหน้าการทดลอง : นายเพทาย กาญจนเกษร ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรนครปฐม
ผู้ร่วมงาน : นายอดุลย์รัตน์ แคล้วคลาด ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรนครปฐม
นางสาวสุภัค แสงทวี ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรนครปฐม
นางศิริจันทร์ อินทร์น้อย ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรนครปฐม
นายสมชาย บุญประดับ สำนักผู้เชี่ยวชาญ กรมวิชาการเกษตร

5. บทคัดย่อ

การทดสอบเทคโนโลยีการฟื้นฟูสวนส้มโอพันธุ์ท้องถิ่นจังหวัดนครปฐม ในแปลงเกษตรกรที่ประสบอุทกภัยน้ำท่วม จำนวน 2 ราย พื้นที่รายละ 1 ไร่ ณ ต.ทรงคนอง อ.สามพราน จ.นครปฐม ระหว่างเดือนตุลาคม 2555 – กันยายน 2557 โดยเน้นการจัดการแปลงการผลิตส้มโอตามหลักการปฏิบัติที่ดีของ GAP ส้มโอและนำเทคโนโลยีของกรมวิชาการเกษตรในการผลิตส้มโอหลังประสบอุทกภัย ได้แก่ การใช้เชื้อราไมโคไรซา การใช้จุลินทรีย์ละลายฟอสเฟต และการใช้เทคโนโลยีตามแผนควบคุมคุณภาพส้มโอของกรมวิชาการเกษตร จากการดำเนินการพบว่า การพัฒนาการของต้นส้มโอในแปลงฟื้นฟูและขั้นตอนการปฏิบัติภายในแปลงเริ่มตั้งแต่เดือนตุลาคมซึ่งเป็นช่วงที่เกษตรกรทำการพักต้น ต่อจากนั้นในช่วงเดือนพฤศจิกายนต้นส้มโอจะเริ่มมีการแตกใบอ่อน ช่วงเดือนปลายเดือนธันวาคมใบส้มโอก็จะเริ่มแก่และมีการแทงช่อดอกออกมา แล้วดอกก็จะเริ่มบานในช่วงเดือนมกราคมซึ่ง หากต้นมีความสมบูรณ์แข็งแรงในช่วงเดือนกุมภาพันธ์ส้มโอก็เริ่มติดผลอ่อนและผลก็เริ่มมีการพัฒนาเจริญเติบโตขยายขนาดผลใหญ่ขึ้นโดยใช้เวลาประมาณ 8 เดือน ก็เริ่มทำการเก็บเกี่ยวผลผลิตได้ สำหรับข้อมูลการให้ผลผลิตของต้นส้มโอฟื้นฟูในแปลงของนายแวก หงส์ทอง และนายยงยุทธ โหล้ยคำมีความแตกต่างกันโดยแปลงนายแวก หงส์ทอง ส้มโอจะได้ผลผลิตสูงกว่าแปลงนายยงยุทธ โหล้ยคำ สำหรับการให้ผลผลิตเฉลี่ย 3 ปีการผลิต แปลงนายแวก ให้ผลส้มโอที่ขนาดเส้นรอบวงผลมากกว่า 17 นิ้ว จำนวน 986.97 ผล ส่วนแปลงนายยงยุทธ ให้ผลผลิตเฉลี่ย 176.67 ผล ซึ่งเป็นปริมาณผลผลิตที่น้อยกว่าแปลงนายแวกถึง 5 เท่า สำหรับผลผลิตส้มโอที่มีเส้น

รอบวงผลน้อยกว่า 17 นิ้ว ในแปลงนายแวกให้ผลผลิตมากกว่าแปลงนายยงยุทธเช่นเดียวกัน โดยแปลงนายแวกให้ผลส้มโอที่มีขนาดน้อยกว่า 17 นิ้ว เฉลี่ย 427.67 ผล สำหรับรายได้ของการจำหน่ายผลผลิตส้มโอของแปลงนายแวกและนายยงยุทธสอดคล้องกับปริมาณผลผลิตที่เก็บเกี่ยวได้ คือรายได้เฉลี่ย 3 ปี การผลิตของนายแวกเท่ากับ 93,516.66 บาทต่อไร่ ส่วนแปลงของนายยงยุทธมีรายได้เฉลี่ย 3 ปี ของการผลิตเท่ากับ 22,936.66 บาทต่อไร่

6. คำนำ

การเกิดอุทกภัยครั้งใหญ่สุดของประเทศไทยในปี 2554 ส่งผลกระทบต่อทุกภาคส่วน ทั้งนี้ในส่วนของภาคเกษตรกรรมนั้นได้รับความเสียหายเป็นจำนวนมากทั้งนาข้าว พืชไร่ และพืชสวน ซึ่งมีไม่ผลจากแหล่งที่ได้รับการขึ้นทะเบียนเป็นสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ได้รับความเสียหายมากได้แก่ สวนส้มโอในจังหวัดนครปฐม (พันธุ์ขาวทองดี และพันธุ์ขาวน้ำผึ้ง) เสียหายมากกว่า 60 % และสวนส้มโอในจังหวัดชัยนาท (พันธุ์ขาวแตงกวา) เสียหายประมาณ 50 % และสวนทุเรียนในจังหวัดนนทบุรีเสียหายเกือบ 100% จากความเสียหายดังกล่าว เกษตรกรมีความวิตกกังวลเป็นอย่างมากที่อาจจะต้องสูญเสียไม้ผลพันธุ์ดีของท้องถิ่นไป รวมทั้งเกิดความไม่แน่ใจว่าถ้านำพันธุ์จากแหล่งปลูกอื่นมาปลูกจะได้ผลผลิตที่มีคุณภาพดีเหมือนเดิมหรือไม่ และในปี 2555 กรมวิชาการเกษตรได้ส่งมอบกิ่งส้มโอและทุเรียนพันธุ์ดีกลับคืนให้กับเกษตรกรบางส่วนแล้ว และจัดทำแปลงสาธิตการฟื้นฟูและการสร้างสวนใหม่หลังประสบปัญหาอุทกภัย แต่เนื่องจากเดิมเป็นโครงการเร่งแก้ปัญหาเกี่ยวกับพันธุ์ ดังนั้นเพื่อช่วยเหลือเกษตรกรในพื้นที่ประสบอุทกภัย และรักษาส้มโอและทุเรียนพันธุ์ดีอันเป็นเอกลักษณ์ของท้องถิ่น สร้างความมั่นใจให้กับเกษตรกรในการปลูกและการเสริมรายได้จากระบบการปลูกพืชก่อนที่ส้มโอและทุเรียนจะสามารถเก็บผลผลิตได้ สำนักวิจัยและพัฒนาการเกษตรเขตที่ 5 จึงจำเป็นต้องวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยีการผลิตส้มโอและทุเรียนเพื่อให้เกษตรกรได้เรียนรู้และนำไปใช้ในการจัดการสวนต่อไป

เกษตรกรที่เหมาะสมและแผนควบคุมคุณภาพส้มโอ

กรมวิชาการเกษตร (2545) แนะนำเทคโนโลยีการผลิตส้มโอตั้งแต่การเลือกพื้นที่ ลักษณะกิ่งพันธุ์ที่ดี วิธีการปลูก การดูแลรักษาก่อนต้นส้มโอให้ผลผลิตและเมื่อต้นให้ผลผลิตแล้ว ศัตรูส้มโอและการป้องกันกำจัด คำแนะนำการใช้สารป้องกันกำจัดศัตรูพืชอย่างถูกต้อง เหมาะสม การเก็บเกี่ยว และการบันทึกข้อมูล

กรมวิชาการเกษตร (2551) ได้แนะนำ การจัดการปุ๋ยเพื่อให้ได้ผลผลิตส้มโอที่มีคุณภาพ และการตัดแต่งผลไว้ ดังนี้

การจัดการปุ๋ยส้มโอ

- การเตรียมดินก่อนการออกดอกให้ใส่ปุ๋ยเคมีสูตร 12-24-12 อัตรา 1 กิโลกรัม/ต้น ก่อนการออกดอก 1-2 เดือน
- การจัดการปุ๋ยเพื่อให้ได้ผลผลิตคุณภาพ ควรดำเนินการเมื่อผลอายุ 1-2 เดือน หลังดอกบาน ใส่ปุ๋ยสูตร 15-15-15 อัตรา 1 ใน 3 ของ เส้นผ่าศูนย์กลางทรงพุ่มแต่ไม่เกิน 2 กิโลกรัม เมื่อผลอายุ 3.5-4.5 เดือน หลังดอกบานใส่ปุ๋ยสูตร 13-13-21 อัตรา 1 ใน 3 ของเส้นผ่าศูนย์กลาง

ทรงพุ่มแต่ไม่เกิน 2 กิโลกรัม ให้พ่นปุ๋ยทางใบเสริม เมื่อติดผลดกมากเกินไปหรือเมื่อพืชแสดงอาการขาดธาตุอาหาร และปลิดผลทิ้ง เมื่อต้นติดผลดกมากเกินไป

การตัดแต่งผลส้มโอ

- การตัดแต่งผลครั้งที่ 1 ให้ประเมินตำแหน่งผลหรือจำนวนผลต่อกิ่ง ตัดผลที่มีขนาดเล็ก รูปทรงบิดเบี้ยว และไม่อยู่ในตำแหน่งที่ต้องการ โดยตัดให้เหลือผลเดี่ยว จำนวน 2-3 ผลต่อกิ่ง
- การตัดแต่งผลครั้งที่ 2 เมื่อผลมีเส้นผ่าศูนย์กลาง 7-8 เซนติเมตร ให้ตัดผลที่มีขนาดเล็กกว่าผลอื่นๆ ในรุ่นเดียวกัน ผลที่มีโรคหรือแมลงทำลายหรือมีรูปทรงบิดเบี้ยว

เชื้อราไมโครไรซา

ออมทรัพย์ (2528) ศึกษาการใช้เชื้อราไมโครไรซากลပ်พืชตระกูลถั่ว พบว่า การใช้เชื้อรา วิ-เอ ไมโครไรซา มีประโยชน์ในการเพิ่มการเจริญเติบโตและผลผลิตของพืชตระกูลถั่วได้โดยการช่วยดูดธาตุอาหารจากดินให้กับพืช แต่การใช้เชื้อรา วิ-เอ ไมโครไรซา ให้เป็นประโยชน์ได้นั้น จะต้องคำนึงถึงปัจจัยหลายชนิด ที่สำคัญคือชนิดของเชื้อราไมโครไรซา โดยถ้าเลือกใช้เชื้อที่มีประสิทธิภาพให้เหมาะสมกับถั่วแต่ละชนิด การใช้เชื้อก็จะได้ผลดี แต่ถ้าเลือกใช้เชื้อไม่ถูกต้อง ประโยชน์ที่จะได้ก็จะลดน้อยลงหรือไม่มีเลย ปัจจัยที่สำคัญอีกปัจจัยหนึ่ง คือ ความอุดมสมบูรณ์ของดิน การจะใช้เชื้อให้ได้ผลต้องใส่ในดินที่มีความอุดมสมบูรณ์ต่ำ แต่ก็ไม่ควรใส่มากเกินไปจนไม่มีธาตุอาหารเลย จะต้องมีธาตุอาหารอยู่ แต่อาจจะมีน้อยหรือมีมากแต่อยู่ในรูปที่พืชนำไปใช้ไม่ได้ เมื่อใส่เชื้อไมโครไรซาพร้อมไปด้วยเวลาปลูกถั่วในดินชนิดนี้ เชื้อจะสามารถช่วยดูดธาตุอาหารโดยเฉพาะธาตุฟอสฟอรัสให้กับถั่วได้ นอกจากนี้ ยังต้องคำนึงถึงปริมาณของเชื้อที่มีอยู่แล้วในดิน การจะใช้เชื้อให้ได้ผลควรจะมีการตรวจสอบหาปริมาณของเชื้อที่มีอยู่แล้วในดิน โดยเชื้อบางชนิดจะพบมากในดิน แต่ไม่พบในรากพืช แสดงว่าประสิทธิภาพในการติดเชื้อไม่ดี เมื่อพบว่าในดินมีเชื้อชนิดนี้อยู่ ก็ควรที่จะใส่เชื้อที่มีประสิทธิภาพดีเพิ่มลงไป แต่ถ้าผลการตรวจสอบพบว่า ในดินมีเชื้อที่มีประสิทธิภาพที่ดีอยู่เป็นจำนวนมากแล้ว การใส่เชื้อในดินดังกล่าวก็จะไม่ได้ผล ควรจะใส่ในกรณีที่มีเชื้อที่ดีอยู่แล้ว แต่มีจำนวนไม่มากพอหรือในดินไม่มีเชื้อที่ดีเลย ถ้าได้ทำการตรวจสอบปัจจัย ต่าง ๆ เหล่านี้ก่อนจะมีการใช้เชื้อแล้ว ก็จะสามารถใช้เชื้อรา วิ-เอ ไมโครไรซา ในการเพิ่มผลผลิตพืชตระกูลถั่วได้อย่างมีประสิทธิภาพ

7. วิธีดำเนินการ

อุปกรณ์

1. แปลงส้มโอของเกษตรกรที่ประสบอุทกภัยน้ำท่วมแปลงส้มโอแต่ต้นส้มโอยังไม่ตาย สามารถดูแลรักษาต่อได้ เกษตรกร 2 ราย พื้นที่การผลิตรายละเอียด 1 ไร่
2. จุลินทรีย์ละลายฟอสเฟต และจุลินทรีย์ไมโครไรซาสำหรับส้มโอ
3. อุปกรณ์ และวัสดุทางการเกษตร ได้แก่ ปุ๋ยเคมี และสารป้องกันกำจัดศัตรูพืช
4. ไม้หลักและป้ายสำหรับทำเครื่องหมายแปลงทดลอง

วิธีการ

ดำเนินการในพื้นที่เกษตรกร โดยทดสอบวิธีการใช้เทคโนโลยีของกรมวิชาการเกษตร ได้แก่ การใช้เชื้ออีเอ็มโคโรซา การใช้จุลินทรีย์ละลายฟอสเฟต และการใช้เทคโนโลยีตามแผนควบคุมคุณภาพส้มโอของกรมวิชาการเกษตร

- วิธีปฏิบัติการทดลอง

- 1.สำรวจวิเคราะห์พื้นที่และคัดเลือกแปลง/เกษตรกรร่วมโครงการ จำนวน 2 ราย รายละเอียด 1 ไร่
2. เก็บตัวอย่าง ดิน และพืชในแปลงเพื่อวิเคราะห์ปริมาณธาตุอาหาร
3. ดำเนินการทดสอบ

เทคโนโลยี	วิธีทดสอบ
1. การตัดแต่งกิ่งหลังเก็บผลผลิต	(เหมือนเกษตรกร)
2. การใส่ปุ๋ยทางดิน	<ul style="list-style-type: none"> ▪ ใส่ปุ๋ยอินทรีย์อัตรา 10-20 กก./ต้น ▪ ใส่ปุ๋ยเคมีให้สอดคล้องกับค่าวิเคราะห์ดิน หรือใส่ปุ๋ยเคมีสูตร 25-7-7 หรือสูตร 15-15-15 ผสม 46-0-0 สัดส่วน 1:1 อัตรา 1 ใน 3 ของเส้นผ่าศูนย์กลางทรงพุ่ม หน่วยเป็นกิโลกรัม
- บำรุงต้น	
- เตรียมต้นก่อนการออกดอก	<ul style="list-style-type: none"> ▪ 1-2 เดือนใส่ปุ๋ยเคมีสูตร 12-24-12 อัตรา 1 กิโลกรัม/ต้น
3. การพ่นธาตุอาหารทางใบ	<ul style="list-style-type: none"> ▪ พ่นปุ๋ยทางใบเสริมเมื่อติดผลดก หรือพืชแสดงอาการขาดธาตุอาหาร
4. การใส่ปุ๋ยทางดินในระยะติดผล	
- เมื่อผลอายุ 1 - 2 เดือน	<ul style="list-style-type: none"> ▪ ใส่ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ธาตุอาหารในใบส้มโอ หรือสูตร 15-15-15 อัตรา 1 ใน 3 ของเส้นผ่าศูนย์กลางทรงพุ่ม หน่วยเป็นกิโลกรัม
- เมื่อผลอายุ 3.5 - 4.5 เดือน	<ul style="list-style-type: none"> ▪ ใส่ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ธาตุอาหารในใบส้มโอ หรือสูตร 13-13-21 อัตรา 1 ใน 3 ของเส้นผ่าศูนย์กลางทรงพุ่ม แต่ไม่เกิน 2 กิโลกรัม
- เมื่อผลอายุ มากกว่า 6 เดือน	
5. การตัดแต่งผล	(เหมือนเกษตรกร)
6. การเก็บเกี่ยว	(เหมือนเกษตรกร)

ระยะเวลาและสถานที่ดำเนินการ

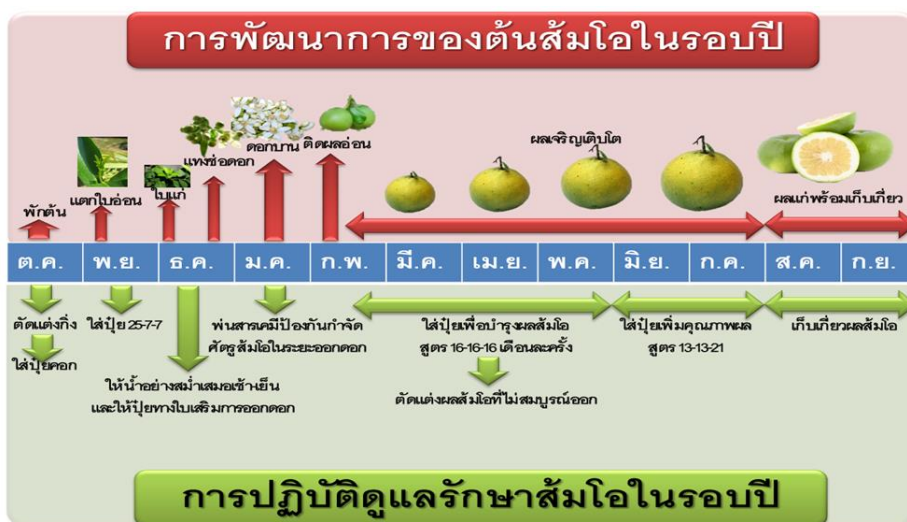
- เริ่มต้น ตุลาคม 2550 สิ้นสุด กันยายน 2557
- แปลงส้มโอเกษตรกร อ.สามพราน จ.นครปฐม

8. ผลการทดลองและวิจารณ์

ผลการดำเนินงานการทดสอบเทคโนโลยีการฟื้นฟูต้นส้มโอในปีงบประมาณ 2557 เป็นการดำเนินงานในปีที่ 3 ของการฟื้นฟูโดยเน้นการใช้เทคโนโลยีของกรมวิชาการเกษตรเข้ามามีส่วนร่วมดำเนินการทดสอบ ได้แก่ การใช้เชื้ออีเอ็มโคโรซาในการส่งเสริมการเจริญเติบโตของพืช การใช้จุลินทรีย์ชีวภาพย่อยสลายฟอสเฟต

ช่วยในการปลดปล่อยธาตุอาหารพืชที่มีสะสมอยู่ในดิน ในส่วนของการจัดการตัดแต่งกิ่งและจัดการส่งฟุ่มได้ให้คำแนะนำเกษตรกรในการจัดการทรงพุ่มต้นส้มโอ การตัดแต่งกิ่งที่เป็นโรคกิ่งที่ฉีกหักออกจากทรงพุ่มเพื่อให้อากาศสามารถผ่านเข้าออกทรงพุ่มได้ดี ตลอดจนแสงแดดส่องเข้าทรงพุ่มมากขึ้นเพื่อกระตุ้นการออกดอกของต้นส้มโอให้มีความสม่ำเสมอมากขึ้น

ซึ่งจากการดำเนินงานได้ทำการบันทึกการพัฒนาการของต้นส้มโอในแปลงฟื้นฟูและขั้นตอนการปฏิบัติภายในแปลง (ภาพที่ 1) ซึ่งเริ่มตั้งแต่เดือนตุลาคมซึ่งเป็นช่วงที่เกษตรกรทำการพักต้น ทำให้บนต้นไม่มีผลผลิตเหมาะสมต่อการตัดแต่งกิ่งและใส่ปุ๋ยคอกเพื่อเพิ่มปริมาณอินทรีย์วัตถุในดินให้เพิ่มมากขึ้น ต่อจากนั้นในช่วงเดือนพฤศจิกายนต้นส้มโอจะเริ่มมีการแตกใบอ่อน ช่วงดังกล่าวจะมีการกระตุ้นการแตกใบอ่อนด้วยปุ๋ยสูตร 25-7-7 เพื่อให้ใบอ่อนที่แตกออกมามีความสมบูรณ์ นอกจากการให้ปุ๋ยเสริมแล้วต้องให้น้ำอย่างสม่ำเสมอเพื่อให้ใบอ่อนพัฒนาเป็นใบแก่ที่มีความสมบูรณ์เพราะเป็นช่วงปลายปีซึ่งไม่มีฝนตกในพื้นที่ จึงจำเป็นต้องให้น้ำเสริมร่วมกับปุ๋ยทางใบซึ่งจะทำให้ใบแก่มีความสมบูรณ์แล้วยังเป็นการกระตุ้นการออกดอก โดยในช่วงเดือนปลายเดือนธันวาคมใบส้มโอก็จะเริ่มแก่และมีการแทงช่อดอกออกมา แล้วดอกก็จะเริ่มบานในช่วงเดือนมกราคมซึ่งในระยะดอกบานต้องมีการพ่นสารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูส้มโอที่เข้าทำลายในระยะดอกบาน และเกษตรกรต้องหมั่นเข้าสำรวจแปลงปลูกอย่างต่อเนื่องเพื่อเฝ้าระวังการระบาดของศัตรูพืช หากต้นมีความสมบูรณ์แข็งแรงในช่วงเดือนกุมภาพันธ์ส้มโอก็เริ่มติดผลอ่อนและผลก็เริ่มมีการพัฒนาเจริญเติบโตขยายขนาดผลใหญ่ขึ้นโดยใช้เวลาประมาณ 8 เดือน ก็เริ่มทำการเก็บเกี่ยวผลผลิตได้ โดยในช่วงที่ผลมีการเจริญเติบโตในช่วง 3-4 เดือนแรก ควรมีการตัดแต่งผลอ่อนที่ไม่สมบูรณ์และบริเวณที่มีการติดผลจำนวนมากออกเพื่อให้ผลที่เหลือมีความสมบูรณ์และไม่เป็นภาระของต้นส้มโอมากเกินไปในการส่งน้ำและธาตุอาหารให้จำนวนผลจำนวนมากบนต้น นอกจากการตัดแต่งผลแล้วต้องมีการให้ปุ๋ยเสริมเพื่อบำรุงผลส้มโอได้แก่สูตร 16-16-16 เดือนละครั้ง สำหรับในช่วงเดือนที่ 5 จนกระทั่งเก็บเกี่ยวผลผลิตควรให้ปุ๋ยเพื่อเพิ่มคุณภาพผลผลิตสูตร 13-13-21 เพื่อให้ส้มโอมีรสชาติที่ติดมากขึ้น

ภาพที่ 1 แผนภาพแสดงการพัฒนาการของต้นส้มโอแปลงฟื้นฟูและการจัดการแปลงในรอบปีการผลิต 2557

สำหรับข้อมูลการให้ผลผลิตของต้นส้มโอพันธุ์พื้นฟูในแปลงของนายแวก หงษ์ทอง และนายยงยุทธ โหล้ยคำมีความแตกต่างกันโดยแปลงนายแวก หงษ์ทอง ส้มโอจะได้ผลผลิตสูงกว่าแปลงนายยงยุทธ โหล้ยคำ เนื่องจากแปลงของนายแวกต้นส้มโอมีอายุไม่มากนักเมื่อเปรียบเทียบกับแปลงนายยงยุทธซึ่งต้นส้มโอมีอายุมากเมื่อผ่านสภาพน้ำท่วมขังนานประมาณ 2 เดือนที่ระดับความสูงของน้ำประมาณ 2 เมตร ทำให้ระบบรากของส้มโอได้รับผลกระทบและพบว่าบริเวณโคนลำต้นและกิ่งมีการแตกของเปลือกลำต้นทำให้ต้นมีการฟื้นคืนสภาพเดิมได้ยากส่งผลให้ปริมาณผลผลิตลดลง ส่วนแปลงนายแวกมีการท่วมขังของน้ำเพียง 20 วัน และมีระดับของน้ำประมาณ 1 เมตร ทำให้ระบบรากของส้มโอไม่ได้รับผลกระทบมากนักและบริเวณลำต้นไม่มีการแตกของเปลือกลำต้นและอาการยางไหลให้เห็น สำหรับการให้ผลผลิตเฉลี่ย 3 ปีการผลิต แปลงนายแวกให้ผลส้มโอที่ขนาดเส้นรอบวงผลมากกว่า 17 นิ้ว จำนวน 986.97 ผล ส่วนแปลงนายยงยุทธ ให้ผลผลิตเฉลี่ย 176.67 ผล ซึ่งเป็นปริมาณผลผลิตที่น้อยกว่าแปลงนายแวกถึง 5 เท่า สำหรับผลผลิตส้มโอที่มีเส้นรอบวงผลน้อยกว่า 17 นิ้ว ในแปลงนายแวกให้ผลผลิตมากกว่าแปลงนายยงยุทธเช่นเดียวกัน โดยแปลงนายแวกให้ผลส้มโอที่มีขนาดน้อยกว่า 17 นิ้ว เฉลี่ย 427.67 ผล (ตารางที่ 1)

สำหรับรายได้ของการจำหน่ายผลผลิตส้มโอของแปลงนายแวกและนายยงยุทธสอดคล้องกับปริมาณผลผลิตที่เก็บเกี่ยวได้ คือรายได้เฉลี่ย 3 ปีการผลิตของนายแวกเท่ากับ 93,516.66 บาทต่อไร่ ส่วนแปลงของนายยงยุทธมีรายได้เฉลี่ย 3 ปี ของการผลิตเท่ากับ 22,936.66 บาทต่อไร่ (เป็นรายได้ที่ไม่หักค่าใช้จ่ายในการลงทุน) (ตารางที่ 2)

ตารางที่ 1 แสดงปริมาณผลส้มโอแปลงพื้นฟูและรายได้จากการจำหน่ายส้มโอในปี 2555-2557

แปลงเกษตรกร	ขนาดส้มโอ มากกว่า 17 นิ้ว				ขนาดส้มโอ น้อยกว่า 17 นิ้ว			
	ปี 2555	ปี 2556	ปี 2557	เฉลี่ย	ปี 2555	ปี 2556	ปี 2557	เฉลี่ย
1.นายแวก หงษ์ทอง	751 ผล	1,128 ผล	1,210 ผล	986.67 ผล	325 ผล	520 ผล	438 ผล	427.67 ผล
2.นายยงยุทธ โหล้ยคำ	153 ผล	242 ผล	180 ผล	176.67 ผล	116 ผล	342 ผล	256 ผล	238 ผล

ตารางที่ 2 แสดงรายได้จากการจำหน่ายผลส้มโอจากแปลงพื้นฟูต้นส้มโอในปีการผลิต 2555-2557

แปลงเกษตรกร	ขนาดส้มโอ มากกว่า 17 นิ้ว			เฉลี่ย	ขนาดส้มโอ น้อยกว่า 17 นิ้ว			เฉลี่ย
	ปี 2555	ปี 2556	ปี 2557		ปี 2555	ปี 2556	ปี 2557	
1.นายแวก หงษ์ทอง	52,570	78,960	84,700	72,076.66	13,000	20,800	17,520	21,440
	บาท	บาท	บาท	บาท	บาท	บาท	บาท	บาท
2.นายยงยุทธ โหล้ยคำ	10,710	16,940	12,600	13,416.66	4,640	13,680	10,240	9,520
	บาท	บาท	บาท	บาท	บาท	บาท	บาท	บาท

หมายเหตุ : ส้มโอที่มีขนาดเส้นรอบวงมากกว่า 17 นิ้ว จำหน่ายผลละ 70 บาท ส่วนส้มโอที่มีขนาดเส้นรอบวงผลน้อยกว่า 17 นิ้ว จำหน่ายผลละ 40 บาท

9. สรุปผลการทดลองและข้อเสนอแนะ

การดำเนินงานในแปลงพื้นที่ส้มโอที่มีการท่วมขังของน้ำในระดับที่สูงและระยะเวลาการท่วมขังที่นาน ถึงแม้ต้นส้มโอจะไม่ตายแต่ก็ให้ผลผลิตได้น้อยลงและเมื่อเวลาผ่านไปต้นส้มโอบางต้นก็ตาย ส่วนต้นที่ไม่ตายก็ให้ผลผลิตน้อยและมีคุณภาพผลผลิตที่ไม่ดีไม่คุ้มต่อการลงทุนในระยะยาว

10. การนำผลงานวิจัยไปใช้ประโยชน์

1. นำผลงานวิจัยถ่ายทอดให้เกษตรกรในพื้นที่ที่ทำการฟื้นฟูสวนส้มโอใหม่
2. นำผลงานวิจัยที่ได้จัดทำเป็นเอกสารทางวิชาการแนะนำเผยแพร่ในงานคลินิกเกษตร และงานจังหวัดนครปฐมพบประชาชน
3. นำผลงานวิจัยนำเสนอในการประชุมวิชาการประจำปี ของสำนักวิจัยและพัฒนาการเกษตรเขตที่ 5
4. นำผลงานวิจัยเรื่องเต็มนำเสนอในรายงานการประชุมประจำปีของศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรนครปฐม

11. คำขอบคุณ (ถ้ามี)

-

12. เอกสารอ้างอิง

กรมวิชาการเกษตร. 2545. เกษตรดีที่เหมาะสมสำหรับส้มโอ. ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด กรุงเทพฯ. 27 หน้า.

_____. 2551. ระบบการจัดการคุณภาพ: GAP พีช (ส้มโอ). กระทรวงเกษตรและสหกรณ์. 50 หน้า

ออมทรัพย์ นพอมรบดี. 2528. การใช้เชื้อ วี-เอ ไมโคไรซา เพื่อผลผลิตพีชตระกูลถั่ว. วารสารวิชาการเกษตร ปีที่ 3 ฉบับที่ 1 <http://it.doa.go.th/journal/php/detail.php?id=88> สืบค้นเมื่อ 24 เมษายน 2555.